

§ 848

**Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle päiväkodin henkilöstön
mitoitusta koskevan asetuksen muuttamisesta**

HEL 2019-011535 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavan lausunnon:

Asetusluonnos toteuttaa hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan päiväkodeissa pienennetään yli kolmevuotiaiden ryhmäkokoja. Kasvatus- ja hoitotehtävissä olevien työntekijöiden ja kokopäivähoidossa olevien yli kolmevuotiaiden lasten välinen suhdeluku tulisi jatkossa olemaan 1/7 nykyisen 1/8:n sijaan.

Valtioneuvoston asetusmuutoksella lasten päivähoidosta (1282/2015) suhdelukua nostettiin 1/7:stä 1/8:aan 1.8.2016 alkaen. Muutos vaikutti käytännössä ryhmäkokoja suurentaen.

Helsingin kaupunginvaltuusto on vuonna 2015 hyväksyessään talousarvion vuodelle 2016 päättänyt, että Helsinki noudattaa vuoden 2016 toiminnan suunnittelussa suhdelukua 1/7 (Helsingin kaupunginvaltuusto 2.12.2015 § 328). ”Suunnittelussa vuodelle 2016 noudatetaan voimassa olevaa lakia. Mikäli varhaiskasvatustalaki muuttuu koskien subjektiivista päivähoito-oikeutta ja/tai henkilöstömitoitusta, tehdään siitä erillinen päätös kaupunginhallituksessa.”

Helsingin varhaiskasvatuksessa on noudatettu aiemman asetuksen mukaista henkilöstömitoitusta, jonka mukaan päiväkodissa tulee olla vähintään yksi ammatillisen kelpoisuuden omaava henkilö seitsemää kolme vuotta täyttäneitä lasta kohden, vaikka lainsäädäntö olisi 1.8.2016 lukien mahdollistanut lasten määrän olevan kahdeksan. Valtioneuvoston asetusluonnoksessa esitetty muutos on siten Helsingille myönteinen valtiosuuden korvausten vastatessa Helsingin noudattamaa henkilöstömitoitusta.

Ryhmän muodostamiseen vaikuttavat monet asiat kuten lasten ikä, varhaiskasvatuksessa oloaika ja lasten yksilölliset tuen tarpeet. Pedagogisella suunnittelulla ja toiminnan toteutumisella on merkitystä lapsen saamaan varhaiskasvatuksen laatuun. Kelpoinen ja pedagogisesti osaava henkilöstö turvaa laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumisen. Ryhmäkoko ja tarkkaan määritelty aikuisten ja lasten suhdeluku eivät vielä takaa laadukasta varhaiskasvatusta.

Perheiden näkökulmasta tiukat suhdeluvun määrytykset saattavat vaikeuttaa varhaiskasvatuspaikan saamista lähipalveluna. Lapsiryhmät muuttuvat vuoden mittaan lasten aloittaessa varhaiskasvatuksessa ja tiukka mitoitus lasten ja aikuisten välillä ei anna mahdollisuutta joustaa muutostilanteissa. Muutostilanteita ovat muun muassa kesken vuoden muuttuvat perheiden tarpeet ja lasten iän mukaan muuttuva laskennallisuus. Näin ollen tiukka henkilöstömitoitus voi myös estää pedagogisesti parhaan vaihtoehdon toteutumista.

Henkilöstömitoituksen muutos, ja siten pienempi ryhmäkoko, antaa varhaiskasvatustoiminnalle paremmat valmiudet toteuttaa varhaiskasvatuslain asettamia tavoitteita ja sisältöjä. Henkilöstön osalta muutos tukee työhyvinvointia ja on samalla suoraan yhteydessä myös lasten hyvinvointiin. On lapsen edun mukaista, että henkilöstöllä on enemmän aikaa lapsille ja paremmat mahdollisuudet vastata lasten yksilöllisiin tarpeisiin. Varhaiskasvatuksella on myönteisiä ja syrjäytymistä ehkäiseviä vaikutuksia lapsiin silloin, kun se on pedagogisesti suunniteltua ja laadukkaasti toteutettua.

Henkilöstömitoituksen pienentäminen 1/7:ään nostaa kelpoisuuden omaavan henkilöstön tarvetta ja vaikuttaa siten osaltaan jo vaikeaan henkilöstötilanteeseen. Henkilökunnan saatavuuden haasteet tulee ottaa huomioon henkilöstömitoituksen muutosta valmisteltaessa, koska kelpoisen henkilökunnan saamisessa on merkittäviä ongelmia jo nykyiselläkin mitoituksella. Varhaiskasvatuksen koulutuspaikkoja on lisättävä erityisesti pääkaupunkiseudulla, muuntokoulutuksen mahdollisuuksia ja laajuutta on parannettava ja kelpoisen henkilökunnan riittävästä saatavuudesta on muutenkin huolehdittava, jos mitoitusta muutetaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö
- 2 Lausuntopyynnön liite: asetusluonnos
- 3 Lausuntopyynnön liite: muistioluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

09.12.2019

Asia/14

Ote

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää kaupungin lausuntoa varhaiskasvatuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n muuttamisesta, joka koskee päiväkodin henkilöstön mitoitusta. Voimassa olevan asetuksen mukaan yhtä päiväkodin kasvatus- ja hoitotehtävissä olevaa työntekijää kohden voi olla enintään kahdeksan yli kolmevuotiasta lasta. Asetusmuutoksella suhdeluku muutetaan siten, että yhtä työntekijää kohden voi olla seitsemän yli kolmevuotiasta lasta.

Lausuntopyyntö, asetusluonnos ja muistioluonnos muutoksen perusteluiksi ovat esityksen liitteinä. Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2020.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on antanut asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 3.12.2019 § 380. Opetus- ja kulttuuriministeriölle annettava lausunto on joitain stilistisiä muutoksia ja viimeiseen kappaleeseen tehtyjä tarkennuksia lukuun ottamatta sen mukainen.

Lausunnon antamisen määräaika on 10.12.2019, joten asia on käsiteltävä tässä kokouksessa. Lausunto annetaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö
- 2 Lausuntopyynnön liite: asetusluonnos
- 3 Lausuntopyynnön liite: muistioluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Tiedoksi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 03.12.2019 § 380

HEL 2019-011535 T 03 00 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että pienennetään yli 3-vuotiaiden ryhmäkokoja. Päiväkodeissa yli 3-vuotiaiden kokopäivähoidossa kasvattajien ja lasten suhdeluku tulisi jatkossa olemaan 1/7 nykyisen 1/8:n sijaan.

Valtioneuvoston asetusmuutoksella lasten päivähoidosta (1282/2015) nostettiin yli kolmivuotiaiden kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten ja aikuisten välistä suhdelukua 1/7:stä 1/8:aan 1.8.2016 alkaen. Muutos vaikutti käytännössä ryhmäkokoja suurentaen.

Helsingin kaupunginvaltuusto on vuonna 2015 hyväksyessään talousarvion vuodelle 2016 päättänyt, että Helsinki noudattaa vuoden 2016 toiminnan suunnittelussa suhdelukua 1/7 varhaiskasvatuksessa. (Helsingin kaupunginvaltuusto 2.12.2015 (§ 328). ”Suunnittelussa vuodelle 2016 noudatetaan voimassa olevaa lakia. Mikäli varhaiskasvatustilanne muuttuu koskien subjektiivista päivähoito-oikeutta ja/tai henkilöstömitoitusta, tehdään siitä erillinen päätös kaupunginhallituksessa.”

Helsingin varhaiskasvatuksessa on noudatettu aiemman asetuksen mukaista henkilöstömitoitusta, jolloin päiväkodissa tulee olla vähintään yksi ammatillisen kelpoisuuden omaava henkilö seitsemää kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden, vaikka lainsäädäntö olisi mahdollistanut lasten määrän olevan kahdeksan 1.8.2016 lukien. Valtioneuvoston asetusluonnoksessa esitetty muutos on Helsingille myönteinen valtioneuvoston korvausten vastatessa siten Helsingin noudattamaa henkilöstömitoitusta.

Ryhmän muodostamiseen vaikuttavat monet asiat kuten lasten ikä, varhaiskasvatuksessa oloaika ja lasten yksilölliset tuen tarpeet. Pedagogisella suunnittelulla ja toiminnan toteutumisella on merkitystä lapsen saamaan varhaiskasvatuksen laatuun. Kelpoinen ja pedagogisesti osaava henkilöstö turvaa laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumi-

sen. Ryhmäkoko ja tarkkaan määritelty aikuisten ja lasten suhdeluku eivät vielä takaa laadukasta varhaiskasvatusta.

Perheiden näkökulmasta tiukat suhdeluvun määritykset saattavat vaikeuttaa varhaiskasvatuspaikan saamista lähipalveluna. Lapsiryhmät muuttuvat vuoden mittaan lasten aloittaessa varhaiskasvatuksessa ja tiukka mitoitustas lasten ja aikuisten välillä ei anna mahdollisuutta joustaa muutostilanteissa. Muutostilanteita ovat muun muassa kesken vuoden muuttuvat perheiden tarpeet ja lasten iän mukaan muuttuva laskennallisuus. Näin ollen tiukka henkilöstömitoitustas voi myös estää pedagogisesti parhaan vaihtoehdon toteutumista.

Henkilöstömitoituksen muutos, ja siten pienempi ryhmäkoko, antaa varhaiskasvatustoiminnalle paremmat valmiudet toteuttaa varhaiskasvatuslain asettamia tavoitteita ja sisältöjä. Henkilöstön osalta muutos tukee työhyvinvointia ja on samalla suoraan yhteydessä myös lasten hyvinvointiin. On lapsen edun mukaista, että henkilöstöllä on enemmän aikaa lapsille ja paremmat mahdollisuudet vastata kunkin lapsen yksilöllisiin tarpeisiin. Varhaiskasvatuksella on myönteisiä ja syrjäytymistä ehkäiseviä vaikutuksia lapsiin silloin, kun se on pedagogisesti suunniteltua ja laadukkaasti toteutettua.

Henkilöstömitoituksen pienentäminen 1/7:ään nostaa kelpoisuuden omaavan henkilöstön tarvetta, ja vaikuttaa siten osaltaan jo vaikeaan henkilöstötilanteeseen. Henkilökunnan saatavuuden haasteet tulee ottaa huomioon henkilöstömitoituksen muutosta valmisteltaessa. Samalla kun mitoitusta muutetaan, tulee huolehtia kelpoisen henkilökunnan riittävästä saatavuudesta ja koulutuksesta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Henrik Hirviniemi, lakimies, puhelin: 310 26086
henrik.hirviniemi(a)hel.fi